

1. ความน่า

ภาษาจีนเป็นภาษาคำโดด ไม่มีเสียงควบกล้ำ มีระดับเสียงเป็นเครื่องเปลี่ยนแปลงเสียงของคำให้มีความหมายต่างกันไป เช่น

嗎 มา แปลว่า หรือ (ใช้ในการถาม)

馬 หม่า " ม้า

媽 ม่า " แม่

เป็นต้น

การเรียงลำดับคำเข้าประโยคก็เช่นเดียวกับภาษาไทย ต่างกันแต่ว่าภาษาจีนเอาคุณศัพท์ไว้หน้านาม เอกกริยาวิเศษณ์ไว้หน้ากริยา และมีเงื่อนไขปลีกย่อยอื่น ๆ อีกบางประการซึ่งเราจะกล่าวถึงข้างหน้า

ประเทศจีนมีเนื้อที่กว้างใหญ่ไพศาล ภาษาที่ใช้พูดกันจึงมีมาก อักษรจีนตัวหนึ่ง ๆ จึงออกเสียงต่าง ๆ กันไปแล้วแต่ว่าจะเป็นจีนพวกใด เช่น

人 จีนกลางออกเสียงว่า เหยิน แปลว่า คน
แต้จิ๋ว " นั้ง
กวางตุ้ง " หย่าน

金 จีนกลางออกเสียงว่า จิน แปลว่า ทอง
แต้จิ๋ว " กิม
กวางตุ้ง " กั้ม

竹 จีนกลางออกเสียงว่า ชู่ แปลว่า ไม้ไผ่
แต้จิ๋ว " เต็ก
กวางตุ้ง " จก

เป็นต้น

จีนพวกอื่น ๆ ก็คงออกเสียงเหล่านี้ต่าง ๆ กันไป แต่คำที่บังเอิญออกเสียงตรงกันก็ย่อมมีบ้าง เพราะคำภาษาจีนที่ใช้พูดจากันอยู่มีนับแสน ๆ คำ

แม้ภาษาจีนจะมีหลายภาษาก็จริง แต่ที่ใช้กันมากนั้น ศาสตราจารย์ พระยาอนุমানราชธน กล่าวไว้ในหนังสือ นิรุกติศาสตร์ ภาค 1 ^① ว่ามี 8 ภาษา เรียงลำดับอายุเก่าแก่กว่ากันดังนี้

1. กวางตุ้ง
2. แคะ
3. สกเกี้ยน
4. แต้จิ๋ว
5. ไทหล่า
6. เซียงไฮ้
7. นิงโป หรือ เลียงโผ
8. จีนกลาง

ในบรรดาภาษาเหล่านี้ จีนกลางเกิดขึ้นหลังสุด วาย เจียนลุง กล่าวไว้ใน ตำราคู่มือการสนทนาภาษาจีนด้วยตนเอง จีนกลาง - แต้จิ๋ว - กวางตุ้ง ^② ว่า ภาษาจีนกลางที่ชาวยุโรปเรียกว่า Mandarin นั้นเกิดขึ้นหลังจากที่จีนได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นสาธารณรัฐแล้ว ไม่นานนัก โดยยึดเอาภาษาของทางราชการที่เรียกกันว่า “กวนฮั่ว” เป็นหลัก และได้รวบรวมเสียงที่ชาวจีนหลายสัญชาตินิยมใช้กันมากมาตั้งขึ้นตามตัวอักษรแต่ละตัว จึงได้เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายทั้งภายในและภายนอกประเทศ

สำเนียงจีนในคู่มือเล่มนี้ ถ้ามิได้บ่งไว้ว่าเป็นภาษาอะไร ให้ถือว่าเป็นภาษาจีนกลาง นอกจากนี้ จะให้อักษรจีนไว้ด้วย เพราะบางทีไม่สามารถใช้อักษรไทยบันทึกเสียงภาษาจีนให้ถูกต้องได้ ผู้ที่รู้ภาษาจีนอยู่จะได้ทราบว่าตัวอักษรจีนที่แท้จริงคืออะไร และออกเสียงอย่างไร

^① ศาสตราจารย์ พระยาอนุমানราชธน นิรุกติศาสตร์ ภาค 1 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ, 2514, หน้า 90.

^② วาย เจียน ลุง ตำราคู่มือการสนทนาภาษาจีนด้วยตนเอง จีนกลาง - แต้จิ๋ว- กวางตุ้ง. กรุงเทพมหานคร : ศิลปบรรณาการ, 2520, หน้า 1-2

ผู้ที่ไม่รู้ภาษาจีนก็ไม่ต้องกังวลในเรื่องนี้

2. รูปลักษณะภาษาจีน

ภาษาจีนต่างกับภาษาอื่น ๆ ในปัจจุบันนี้ตรงที่มีได้มีรูปพยัญชนะและรูปสระ แต่ใช้อักษรภาพ เช่น เขียนภาพม้าให้เห็นว่าม้า เขียนภาพปลาให้เห็นว่าปลา แล้วออกเสียงต่าง ๆ กันไปตามชนิดของภาษา เราอาจสงสัยข้อความที่กล่าวนี้ เพราะอักษร 馬 ที่เห็นมาแล้วมิได้มีรูปร่างเหมือนม้าเลย อันที่จริงแต่เดิมอักษรตัวนี้เมื่อประมาณ 5,000 ปีก่อนก็เขียนคล้ายรูปม้า แต่วิวัฒนาการในการเขียนตัวอักษรทำให้กลายเป็นเช่นนี้ในปัจจุบัน ในหนังสือ ประวัติการสัมพันธระหว่างชาติไทยกับชาติจีน ภาคต้น เล่ม 1^① ลิขิต สุนทรະกุล ได้คัดลอกอักษรจีนสมัยโบราณเทียบกับอักษรจีนสมัยปัจจุบันไว้ให้เราดูเป็นตัวอย่าง 48 คำ จะยกมาให้เห็นเป็นตัวอย่างสัก 8 คำ ดังนี้

2,154 ปีก่อน พ.ศ.	578 ปีก่อน พ.ศ.	สมัยปัจจุบัน	อ่านว่า	คำแปล
		日	ชื้อ	พระอาทิตย์, วัน
		月	เว็ย	พระจันทร์, เดือน
		山	ซัน	ภูเขา
		田	เถียน	นา
		門	เหมิน	ประตู
		魚	หวี	ปลา
		馬	หม่า	ม้า
		子	จื่อ	ลูก

^① ลิขิต สุนทรະกุล, ประวัติการสัมพันธระหว่างชาติไทยกับชาติจีน ภาคต้น เล่ม 1 กรุงเทพมหานคร: (ไม่ปรากฏชื่อสำนักพิมพ์), 2512, ใบแทรกระหว่างหน้า 16-18.

คำเหล่านี้หลายคำเราพอมองเห็นว่าเดิมมีรูปภาพแสดงถึงสัตว์ เช่น ม้า ปลา หรือสิ่งอื่น ๆ เช่น ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ภูเขา นา แล้ววิวัฒนาการเรื่อย ๆ มาจนเป็นตัวอักษรสมัยปัจจุบันซึ่งอาจมีรูปร่างห่างไกลจากภาพเดิมมากบ้างน้อยบ้าง

อักษรจีนนั้นแม้จะมีมาก แต่ก็มีหลักในการจดจำหรือเป็นข้อสังเกตให้ง่ายแก่การเรียนรู้ได้พอสมควร กล่าวคือ อักษรจีนส่วนใหญ่จะมี “อักษรหลัก” ซึ่งมักจะเป็นพื้นฐานในการประกอบกับตัวอักษรอื่น ๆ ถ้าผู้เรียนรู้ว่าอักษรหลักแปลว่าอะไร เมื่อมันไปประสมกับอักษรอื่น ๆ เป็นคำคำหนึ่งแล้ว ถึงแม้จะอ่านคำคำนั้นไม่ได้เลย ก็จะรู้ได้ทันทีว่าคำคำนั้นมีความหมายเกี่ยวข้องกับอะไร

“กาเฟย” ได้ยกตัวอย่างคำภาษาจีนที่ประกอบด้วยอักษรหลักกับอักษรอื่นไว้ในหนังสือ ภาษาจีนเรียนเร็ว ^① 20 ชุดด้วยกัน จะยกมาเป็นตัวอย่างสัก 2 ชุดดังนี้

木 แปลว่า ไม้ ไม้ใช้เป็นอักษรหลัก

林	หลิน	แปลว่า	ป่า
森	เฉิน	”	ป่าทึบ
柱	จู่	”	เสา
床	ฉวง	”	เตียง
椅	อี้	”	เก้าอี้

แสดงว่าเมื่อใช้ 木 เป็นอักษรหลัก คำที่มี 木 ประสมอยู่ด้วยมักจะเป็นสิ่งที่ประกอบขึ้นด้วยไม้

日 ชื่อ แปลว่า พระอาทิตย์ ใช้เป็นอักษรหลัก

早	เจ้า	แปลว่า	เช้า
明	หมิง	”	สว่าง

^① “กาเฟย” (นามแฝง) ภาษาจีนเรียนเร็ว, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรวัฒนา, 2521, หน้า 1-9

星	จิง	”	ดาว
旱	ฮั่น	”	แล้ง
晶	เจิง	”	โปร่งใส

แสดงว่าเมื่อใช้ 日 เป็นอักษรหลัก คำที่มี 日 ประสมอยู่ด้วยมักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ดินฟ้าอากาศ หรือความร้อนแรง ความสว่างไสว ฮั่นเป็นคุณสมบัติของดวงอาทิตย์

มีข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ ในการนำเอาตัวอักษรมาประสมกันนี้ นอกจากคำที่เกิด ขึ้นใหม่จะมีความหมายเกี่ยวเนื่องกับอักษรหลักแล้ว ยังจะต้องมีพยางค์เดียวคือออกเสียง ครั่งเดียวด้วย เช่น

林 หลิน (ป่า) เกิดจาก 木 มู (ไม้) ประสมกันสองตัวอักษร

森 เซิน (ป่าทึบ) เกิดจาก 木 มู (ไม้) ประสมกันสามตัวอักษร

明 หมิง (สว่าง) เกิดจาก 日 ชือ (ดวงอาทิตย์) ประสมกับ 月 เวีย (ดวงจันทร์) ซึ่งต่างก็ให้แสงสว่างด้วยกัน

晶 เจิง (โปร่งใส) เกิดจาก 日 (ดวงอาทิตย์) ประสมกันสามตัวอักษร

3. การสร้างคำ

ภาษาจีนก็เหมือนภาษาไทย เมื่อต้องการจะเพิ่มคำขึ้นมาใช้ในภาษาก็จำเป็นต้องใช้วิธีการสร้างคำสามแบบดังที่กล่าวไว้ในหนังสือ ลักษณะภาษาไทย^① ของศาสตราจารย์ ดร.บรรจบ พันธุเมธา คือ การใช้คำซ้อน คำซ้ำ และคำประสม

3.1 คำซ้อน คือคำที่มีคำเดียวสองคำอันมีความหมายหรือเสียงคล้ายกันใกล้เคียงกันหรือ เป็นไปในทำนองเดียวกัน ซ้อนเข้าคู่กัน เมื่อซ้อนแล้วจะมีความหมายใหม่เกิดขึ้น แม้ว่าบาง คำความหมายจะไม่แปลกไปกว่าความหมายเดิม(คือความหมายของคำเดียวแต่ละคำ)มากนัก

^① ศาสตราจารย์ ดร.บรรจบ พันธุเมธา. ลักษณะภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523, หน้า 81-123, หนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงคำสร้างใหม่ไว้อย่างละเอียด ผู้ศึกษาควรกลับไปอ่านอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เข้าใจเรื่องการสร้างคำดีขึ้น

ตัวอย่าง

朋友	ผิงโฮ่ว	พวก - เพื่อน	เพื่อนสหาย
買賣	ไหมใหม่	ซื้อ - ขาย	การซื้อขาย, ธุรกิจ
東西	ตงซี	ตะวันออก - ตะวันตก	สิ่งของ
衣裳	อี้ซาง	เสื้อผ้า - เสื้อผ้า	เครื่องนุ่งห่ม
明白	หมิงไป๋	สว่าง-ขาว	เข้าใจ
大小	ต้าเสี่ยว	ใหญ่-เล็ก	ขนาด, เบอร์
上下	ชั่งเจีย	บน - ล่าง	ราว ๆ, ประมาณ

3.2 คำซ้ำ คือคำคำเดียวนำมาสองครั้ง มีความหมายเน้นหนักหรือบางที่ต่างกัน
ไปกับคำเดียวเพียงคำเดียว จึงถือว่าเป็นคำสร้างใหม่ มีความหมายใหม่ ทำนองเดียวกับคำ
ซ้อน ต่างกันก็แต่คำซ้ำใช้คำเดียวซ้อนกันเท่านั้น

ตัวอย่าง

人人	เหยินเหยิน	คน - คน	ทุกคน, ใคร ๆ
日日	ยื่อยื่อ	วัน - วัน	ทุกวัน
天天	เทียนเทียน	วัน - วัน	ทุกวัน, แต่ละวัน
等等	เต็งเต็ง	ต่าง - ต่าง	ต่าง ๆ
常常	ฉังฉัง	เสมอ - เสมอ	เสมอ ๆ
肥肥	ฟ่งฟ่ง	อ้วน - อ้วน	อ้วน ๆ
高高	เกาเกา	สูง - สูง	สูง ๆ

ข้อควรระวังก็คือคำซ้อนภาษาจีนจะใช้ไม่บ่อยเหมือนภาษาไทยไม่ได้ เพราะในภาษาจีน
ไม่มีไม่บ่อยใช้

3.3 คำประสม คือคำที่มีคำสองคำหรือมากกว่านั้นประสมกันเข้าเป็นคำใหม่อีกคำหนึ่ง คำที่ประสมกันเข้าเป็นคำใหม่นี้ แต่ละคำไม่ได้มีความหมายคล้ายกันอย่างคำซ้อน ความหมายสำคัญอยู่ที่คำหนึ่ง ส่วนอีกคำหนึ่งเป็นคำขยาย

ตัวอย่าง

明天	หมิงเทียน	สว่าง - วัน	พรุ่งนี้
客人	เก๋อเหยิน	แขก - คน	แขก, ผู้มาหา
小心	เสี่ยวซิน	เล็ก - ใจ	ระวัง
先生	เซี่ยนเซิง	ก่อน - เกิด	ครู, หมอ
火柴	หัวไฉ	ไฟ - ฟืน	ไม้ขีดไฟ
用人	ย่งเหยิน	ใช้ - คน	คนรับใช้
空地	คงตี้	ว่าง - ที่	ที่ว่าง
老媽	เหล่ามา	แก่ - แม่	แม่นม, คนเลี้ยงเด็ก
指甲	จื่อเจี๋ย	นิ้วมือ - เล็บ	เล็บมือ
金行	จินหาง	ทอง - ห้าง, ร้าน	ร้านค้าทอง
銀行	หยินหาง	เงิน - ห้าง, ร้าน	ธนาคาร
口水	โขวสุ่ย	ปาก - น้ำ	น้ำลาย
木匠	มุเจียง	ไม้ - ช่าง	ช่างไม้
石匠	สือเจียง	หิน - ช่าง	ช่างหิน

มีข้อสังเกตก็คือว่าคำประสมในภาษาจีนนั้นคำที่มีความหมายสำคัญจะอยู่ข้างหลัง ส่วนคำขยายจะอยู่ข้างหน้า เวลาแปลเป็นไทยจึงต้องแปลคำหลังก่อนแล้วจึงแปลคำหน้า

คำภาษาจีนที่สร้างขึ้นใหม่ด้วยวิธีทั้งสามยังมีอีกมากนัก เท่าที่ยกมานี้เป็นเพียงแต่ให้ผู้
ศึกษาได้เห็นตัวอย่างไว้บ้างเท่านั้น

4. ลักษณะอื่น ๆ ที่น่าสนใจของภาษาจีน

นอกจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ภาษาจีนยังมีลักษณะบางอย่างที่น่าสนใจดังนี้

4.1 คำนามบางคำที่ส่วนลงท้ายคล้ายปัจจัยแสดงว่าเป็นคำนาม มีทั้งคำที่เป็นสิ่งมีชีวิต
และไม่มีชีวิต ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ส่วนลงท้ายนั้นได้แก่ 兒 เอ้อ กับ 子 จื่อ

คำที่ลงท้ายด้วย 兒 เอ้อ มีดังนี้

孤兒	กูเอ้อ	แปลว่า	ลูกกำพร้า
味兒	วูเอ้อ	”	รสชาติ
小兒	เสี่ยวเอ้อ	”	เด็กชาย
女兒	หนุ่ยเอ้อ	”	ลูกสาว
猴兒	โหวเอ้อ	”	ลิง

คำที่ลงท้ายด้วย 子 จื่อ มีดังนี้

包子	เป่าจื่อ	แปลว่า	ซาลาเปา
餃子	เจี่ยวจื่อ	”	เกี๊ยว
刀子	เตาจื่อ	”	มีด
栗子	ลี่จื่อ	”	ลูกเกาลัด
孩子	ไหจื่อ	”	เด็ก
兒子	เอ้อจื่อ	”	ลูกชาย

เป็นต้น

4.2 คำนามไม่มีเครื่องหมายแสดงเพศดังกล่าวว่า actor (ผู้แสดงชาย), actress (ผู้แสดงหญิง) ในภาษาอังกฤษ หรือ กุมาร (เด็กชาย), กุมารี (เด็กหญิง) ในภาษาบาลี แต่ต้องใช้คำอื่น ประสม ดังนี้

ก. แสดงเพศชาย ใช้ 男 นั่นเติมหน้าคำ เช่น 男人 นั่นเหียน (คนผู้ชาย)

แสดงเพศหญิง ใช้ 女 น่วยเติมหน้าคำ เช่น 女人 น่วยเหียน (คนผู้หญิง)

ข. แสดงเพศผู้ใช้ 公 กงเติมหน้าคำ เช่น 公牛 กงหนิว (วัวตัวผู้)

แสดงเพศเมีย ใช้ 母 มู่เติมหน้าคำ เช่น 母牛 มู่หนิว (วัวตัวเมีย)

4.3 ภาษาจีนกลางมีคำแสดงทวีพจน์คือจำนวนสอง และพหูพจน์ ดังนี้

ก. แสดงทวีพจน์ ใช้ 兩 เหลียง เช่น 兩人 เหลียงเหียน (คนทั้งสอง)

ข. แสดงพหูพจน์ ใช้ 們 เหมิน เช่น 我們 หว่อเหมิน (เราทั้งหลาย)

你們 หนี่เหมิน (ท่านทั้งหลาย)

他們 ทาเหมิน (เขาทั้งหลาย)

4.4 มีการลง 你 ท้ายบุรุษสรรพนามเมื่อต้องการแสดงความสุภาพหรือยกย่องผู้อื่นที่ตน พูดด้วย เช่น 你 หนี่ (เธอ) เป็น 您 หนั้น (คุณ) เป็นต้น

4.5 มีวิธียกย่องผู้อื่นและถ่อมตัวเอง เช่น ใช้ 貴 กุ้ย (มีค่า, ราคาแพง) นำหน้าชื่อผู้ที่ตนพูดด้วย โดยเฉพาะเมื่อถามถึงแซ่ของเขา เช่น

您 貴 姓 ?

หนั้น กุ้ย ชิง. (คุณแซ่อะไร)

เมื่อเวลาตอบ ผู้ตอบจะใช้คำว่า 敝人 ปี้เหียน (คนต่ำต้อย) แทนชื่อตัวเอง

4.6 ภาษาจีนใช้ลักษณนามเหมือนภาษาไทย แต่จะเรียงลักษณนามไว้หลังคำบอก จำนวนนับและหน้าคำนาม เช่น

一個人	อีเก้อเหยิน	หนึ่งคนคน (คนหนึ่งคน)
二本書	เอ้อป๋นซุ	สองเล่มหนังสือ (หนังสือสองเล่ม)
三封信	ซันฟงจิ้น	สามฉบับจดหมาย (จดหมายสามฉบับ)
四杯酒	ซื่อเปยจิว	สี่ถ้วยสุรา (สุราสี่ถ้วย)
五把椅子	อู่ปาอีจื่อ	ห้าตัวเก้าอี้ (เก้าอี้ห้าตัว)

เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว ยังมีลักษณะนามอื่น ๆ อีกมากเหมือนในภาษาไทย

5. ประโยคและการเรียงลำดับคำ

ภาษาจีนเรียงลำดับหน้าที่ของคำในประโยคเช่นเดียวกับภาษาไทย และบุรุษสรรพนามของภาษาจีนก็มีรูปเดียวกันเมื่อเป็นประธานและเป็นกรรม แต่มีหลักเกณฑ์อื่นๆ เหมือนกันและต่างกับกับภาษาไทย ดังนี้

5.1 คำกริยาไม่มีเครื่องหมายหรือการเปลี่ยนแปลงในคำเพื่อแสดง มาลา วาก แต่ใช้คำอื่นประสม เช่น

ก. เมื่อต้องการแสดงอดีตกาล ใช้ 了 เลอ, ลา หรือ เหลี่ยว (แล้ว) เติมข้างหลัง เช่น

他來了 ทาไหลเลอ. (เขามาแล้ว)

ข. เมื่อต้องการแสดงคำสั่งหรือคำชักชวน ใช้ 吧 ปา (เถิด) เติมข้างหลังเช่น

走吧 โจ้วปา. (เดินเถิด)

ค. เมื่อต้องการแสดงคำถาม ใช้ 嗎 มา (หรือ, ไหม) หรือ 呢 เนอ (ล่ะ)

เติมข้างหลัง เช่น 你好嗎? หนีเห่ามา. (เธอสบายดีหรือ)

你呢? หนีเนอ (เธอล่ะ)

5.2 เรียงคุณศัพท์ไว้หน้านาม เช่น 好人 เห่าเหยิน (คนดี)

新帽子 จินเม่าจื่อ (หมวกใหม่)

5.3 เรียงกริยาวิเศษณ์ไว้หน้ากริยา เช่น

快	快	走
ไคว่	ไคว่	ใจ้ว
เร็ว	เร็ว	เดิน (เดินเร็ว ๆ)
他	很	好
ทา	เหิน	เห่า
เขา	มาก	ดี (เขาดีมาก)

5.4 เรียงบุพบทไว้หลังนาม เช่น

山	上
ชัน	ซัง
ภูเขา	บน (บนภูเขา)
地	下
ตี้	เซี่ย
ที่ดิน	ใต้ (ใต้ดิน)

6. คำยืมภาษาจีน

คำภาษาจีนที่เราใช้มานั้น ศาสตราจารย์ ดร. บรรจบ พันธุเมธา ได้จำแนกลักษณะการนำมาใช้และให้ตัวอย่างคำต่าง ๆ ไว้หลายคำในหนังสือภาษาต่างประเทศในภาษาไทยแล้ว ในคู่มือนี้จะนำตัวอักษรจีนคำนั้น ๆ เท้าที่ค้นได้มาบันทึกไว้ และจะเพิ่มเติมคำภาษาจีนบางคำที่เรานำมาใช้ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ศึกษามีความรู้กว้างขวางขึ้น

ลักษณะการนำคำภาษาจีนมาใช้ในภาษาไทยมีดังนี้

6.1 ทับศัพท์

單	ตัว (ใบสำคัญ)
團	ตุน (เก็บของ)
假	เก๋ (ของปลอม)

ภาษาจีนกลาง 炭 ท่าน (ถ่าน)

臭 โช่ว (โฉ่ว)

緞 ต่วน (ต่วน)

เพิ่มเติม 屐 จี (จีนกลาง), เกียะ (แต้จิ๋ว) แปลว่า รองเท้าแตะแบบไม้ ไทยใช้
เกียะ

允 หยวน (จีนกลาง), ย่วง (แต้จิ๋ว) แปลว่า ยินยอม, อนุญาต ไทยใช้
หยวน

冲 ชง (จีนกลางและแต้จิ๋ว) แปลว่า เหน้ร้อนลงบนใบชาหรือยา
เป็นต้นเพื่อให้รสออก ไทยใช้ ชง

收 โช่ว (จีนกลาง), ชิว (แต้จิ๋ว) แปลว่า คมขัง, ควบคุมตัว ไทยใช้ ชิว

公司 กงซือ (จีนกลาง), กงสี (แต้จิ๋ว) แปลว่า บริษัท ไทยใช้ กงสี แปลว่า
กองกลาง, ของกลาง, บริษัท

6.2 ทับศัพท์แต่เสียงเปลี่ยนไป

ภาษาแต้จิ๋ว 桌 เต๊ะ (โต๊ะ)

ภาษาจีนกลาง 袋 ไต้ (ไต้, กระเป๋า, ถุง)

เพิ่มเติม 荔枝 ลีจื่อ (จีนกลาง), ลีเกี (แต้จิ๋ว) แปลว่า ลิ้นจี่

粥 จู๋ (จีนกลาง) จิก (แต้จิ๋ว) แปลว่า ข้าวต้มและๆ ไทยใช้ โจ๊ก

6.3 ใช้คำไทยแปลคำจีน มีน้อยคำและมาจากภาษาแต้จิ๋ว

菜頭 ใจเห่า (ผักหัว) เรามาแปลว่า หัวผักกาด

鹹菜 เกี่ยมใจ (เค็มผัก) เราแปลว่า หัวผักกาด (ดอง) เค็ม

菜脯 ไซโป๊ (ผักกาดแห้ง) เราแปลว่า หัวผักกาดเค็ม

6.4 ใช้คำไทยประสมหรือซ้อนกับคำจีน

ภาษาแต้จิ๋ว	攞	ชำ (ปนกัน ,รวมกัน)
	餅	เบี๊ย (ขนมแผ่น)
	糕	กอ (ขนม) เราใช้ขนมโก๋
	荷蘭豆	ฮ้อถันเตา เราใช้ ถั่วถันเตา
	棵條	ก้วยเตี่ยว (ขนมเส้น)
	餃	เกี้ยว
	麵	หมี่ (เส้นหมี่, บะหมี่)
	桶	ทัง (ถัง)
ภาษาจีนกลาง	茶	ฉา (ชา) ภาษากวางตุ้งออกเสียง ฉ่า
เพิ่มเติม	刀	เตา (จีนกลาง), ตอ (แต้จิ๋ว) แปลว่า มีด ไทยใช้ มีดโต้
	被	เปี๊ย (จีนกลาง), ผวย (แต้จิ๋ว) แปลว่า ผ้าห่มนอน ไทยใช้ ผ้าผวย
	芹菜	ฉินไซ่ (จีนกลาง), คั้งไฉ่ (แต้จิ๋ว) ไทยใช้ ผักคั้นไฉ่

6.5 สร้างคำใหม่หรือความหมายใหม่ คำเหล่านี้มักจะมาจากภาษาแต้จิ๋ว เช่น

烏涼	โหวเลียง (คำเย็น)	承	เซ้ง (รับแทน)
白食	แป๊ะเจี๊ยะ (กินเปล่า)		

ส่วน 高樓 เกาโหลว (จีนกลาง), กุ้ยเหลา (แต้จิ๋ว) น่าจะเป็นการผสมระหว่าง
เสียงจีนกลางกับแต้จิ๋ว

6.6 ความหมายกลายเป็นไป

ภาษาแต้จิ๋ว	鬼	กุ้ย (ผี)
	久	เกี่ยม (เป็นหนี้, ค้าง) ไทยใช้ เขียม

เพิ่มเติม 國 กว๋อ (จีนกลาง), ก๊ก (แต้จิ๋ว) แปลว่า ประเทศ ไทยใช้ ก๊ก
แปลว่า หมู่คณะ

仙 เซียน (จีนกลาง), เซียง (แต้จิ๋ว) แปลว่า นางฟ้า, เทวดา
ไทยใช้ เซียน แปลว่า ผู้ที่เก่งหรือชำนาญในทางใดทางหนึ่ง
เป็นพิเศษ เช่น เซียนการพนัน

6.7 เสียงกลายไป

ก. เสียงสูงต่ำ

ภาษาแต้จิ๋ว

殼 เต้า ไทยใช้ เต้า ในคำว่า ลูกเต้า

牌 เป๊ (ป๋าย, ไพ่) ไทยใช้ ป๋าย, ไพ่

姓 แซ่ (วงศ์สกุล) ไทยใช้ แซ่

樹 ตู๋ (ตู้) ไทยใช้ ตู้

行 ฮั่ง (ห้าง) ไทยใช้ ห้าง

驢 หล่อ (สัตว์ที่เกิดจากการผสมพันธุ์ระหว่างม้ากับลา)
ไทยใช้ ล่อ ในคำว่า ม้าล่อ

เพิ่มเติม 駭 เต็ง (จีนกลาง), เต่ง (แต้จิ๋ว) แปลว่า ตาขัง, ตราซุ
ไทยใช้ เต็ง ในคำว่า ตาเต็ง

稅 ซุ่ย (จีนกลาง), ซ่วย (แต้จิ๋ว) แปลว่า ภาษี ไทยใช้ ส่วย

ข. เสียงสระ

ภาษาแต้จิ๋ว

飛 ปวย (บิน) ไทยใช้ โยบ ในคำซ้อนว่า โยบบิน

吹 ซวย (เป่า, พัด, โหม, กระหน้า) ไทยใช้ โซบ เช่น ลมโซบ
แต่ในบทร้อยกรองใช้ “ซวย” ก็มี เช่นในเสภาขุนช้างขุนแผนที่ว่า
“เหล่ามิ่งไม้ไทรโคกอยู่ริมห้วย ลมซวยหล่นลอยกระแเสลินธุ์”

7. จำนวน

เจ้าโล่ 走路 โจ่วลู่ (จีนกลาง), เจ้าโล่ว (แต้จิ๋ว)

จี๋ฉ่า 凄惨 จี๋ฉ่าน (จีนกลาง), จี๋ฉ่า (แต้จิ๋ว)

จี้จ้าว 四散 จื่อซ่าน (จีนกลาง), จี้จ้าว (แต้จิ๋ว)

เกี่ยมเจียบ 吝嗇 เกี่ยมเจียบ (แต้จิ๋ว)

สรุป

ภาษาจีนเป็นภาษาในตระกูลภาษาคำโดดเหมือนภาษาไทย มีเสียงสูงต่ำ มีการสร้างคำขึ้นมาใช้ใหม่เหมือนภาษาไทย โครงสร้างประโยคก็เป็นเช่นเดียวกัน จะต่างกันบ้างก็ในเรื่องปลีกย่อย เช่น ภาษาจีนเรียงคุณศัพท์ไว้หน้านาม เรียงกริยาวิเศษณ์ไว้หน้ากริยา และเรียงบุพบทไว้หลังนาม

เราเขียนคำภาษาจีนมาใช้หลายลักษณะ เช่น ทับศัพท์ ทับศัพท์เสียงเปลี่ยนไป ใช้คำไทยแปลคำจีน ใช้คำไทยประสมหรือซ้อนกับคำจีน เป็นต้น

คำถามเพื่อทดสอบ

- ข้อใดเป็นคำภาษาจีนที่เราตั้งขึ้นใช้เอง
 - จับใจ
 - เกาเหลา
 - แก๊ว
 - ก๋วยเตี๋ยว
- ข้อใดเป็นคำไทยซ้อนกับคำจีน
 - ไซเท้า
 - ลิ้นจี่
 - เหม็นใจ
 - ชมเชย
- ข้อใดเป็นคำซ้อนในภาษาจีน
 - อีซ่าง
 - เค่อเหิน
 - เสี่ยวจิน
 - บะหมี่
- คำซ้อนภาษาจีนในข้อใดมีความหมายห่างไปจากความหมายเดิม
 - เฟิงโฮ่ว
 - หมิงฉา
 - คงซี
 - ไหม้ไหม้
- ข้อใดเป็นคำประสมในภาษาจีน
 - หมิงเทียน
 - เสี่ยวจิน
 - หมิงไป๋
 - ข้อ 1 และ 2
- คำภาษาจีนในข้อใดมีความหมายหายไปเมื่อใช้ในภาษาเรา
 - เกี
 - ก๊วย
 - ค้วน
 - ตอ
- คำภาษาจีนในข้อใดเรามักใช้คำไทยแปลเมื่อใช้ในภาษาไทยเรา
 - กงสี
 - ซ่า
 - แป๊ะเจี๊ยะ
 - เกี่ยมใจ
- ถ้า “เหิน” แปลว่า คน, “หนัน” แปลว่า ผู้ชาย, “ไหม้” แปลว่า ซื่อ, “เม่าจื่อ” แปลว่า หมวก, “จิน” แปลว่า ใหม่

“คนผู้ชายซื่อหมวกใหม่” จะแปลเป็นภาษาจีนตรงกับข้อใด

- หนันเหินใหม่จินเม่าจื่อ
- เหินหนันใหม่เม่าจื่อจิน
- เหินหนันใหม่จินเม่าจื่อ
- หนันเหินใหม่เม่าจื่อจิน

คำตอบ

- (2)
- (3)
- (1)
- (3)
- (4)
- (2)
- (4)
- (1)